

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХІХ, БРОЙ 16

СОФИЯ, 1-31 АВГУСТ 2018 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com

www.facebook.com/Synodalpress/

История

**Рилският метох
в Габрово**

Стр. 6

*

**„Моление за
Стара Загора“**

Стр. 7

**Гласът на
св. отци****Св. Максим
Изповедник****Успение на
Богоматер**

Стр. 3

**Размисли на
духовника****Как Бог
„превърща“
злото в добро**

Стр. 4-5

**Пътеписи от
св. места****Поклонение до
гръцките
острови в
Йонийско море**

Стр. 8

ПАТРИАРШЕСКИ БОГОСЛУЖЕНИЯ

Успение Богородично в Троянската света обител

Троянската света обител тържествено отпразнува най-големия си манастирски празник – Успение Богородично. Хиляди вярващи от цялата страна се стекоха към ставропигиалния манастир, за да почитат чудотворната икона на св. Богородица – „Троеручица“, да изплачат болките си, да изразят надеждите си и да помолят за помощ и закрила Божията Майка – неуморната Застъпница пред Бога за човешкия род.

За най-големия празник на св. Богородица, наричан от народа „Голяма Богородица“, в Троянския манастир пристигна скъп и много обичан гост на обителта – Негово Светейшество Българският патриарх Неофит, който е и троянски брат. Той бе придружаван от софий-

ския викарий Белоградчишки еп. Поликарп и архимандрит Василий, протосингел на Софийска митрополия.

Специално, за да вземе участие в тържествените манастирски богослужения, бе дошъл Негово Високопреосвещенство Пловдивски митрополит Николай, който възглави кулминационната богослужба – празничната св. Литургия, в чест на чудното Богородично Успение.

Манастирският празник започна на 14 август с отслужването на вечерня, в която е вилетено чинопоследованието „Опело на Пресвета Богородица“. Това дълбокосъдържателно последование е преведено на български език в края на 70-те години на миналия век, по инициатива на приснопамятния Дорос-

товски митрополит Иларион и, вероятно, с негова поетична намеса. В него са включени три статии на „Богородичното опело“ (подобни на „Опело Христово“) и специални евогитари („Благословен еси, Господи“), съставени по подражание на известните ни от възкресно-утринното богослужение.

Българският патриарх Неофит, известен със своите музикални способности, лично е положил на нотите образците на трите статии, а манастирското братство от тази година подготвя специално издание, в което да бъде поместено последованието на „Богородичното опело“, подобно на „Надгробния плач“ (за „Опело Христово“).

Вечерното последование бе предствоявано от Не-

гово Преосвещенство Белоградчишки еп. Поликарп. Заедно с него съслужиха манастирски братя и духовници от София.

За молитвеното настроение на многолюдния Божи народ допринесе сборна група певци, ръководени от д-р Любомир Игнатов, преподавател по Източно църковно пение в Богословския факултет и Софийската духовна семинария. Стройно, спято, с топло религиозно чувство те изпълняваха църковните песнопения и настроения вярващите за искрена молитва към Бога и св. Богородица.

В края на вечернята, в центъра на храма бе поставена кувуклия, на която бе положена плащаницата с изображение на Успение Богородично.

На стр. 2

ХРОНИКА

България

Варна празнува

На 15 август, когато честваме Успението на Пресвета Богородица и празника на град Варна, Негово Високопреосвещенство Варненски и Великопреславски митрополит Йоан отслужи света Литургия в катедралния храм „Успение Богородично“. В празничното богослужение заедно с архиеерея служиха ставрофорен иконом Димитър Стоев – протосингел на Варненска и Великопреславска света митрополия и предстоятел на митрополитската катедрала, и храмовото духовенство.

Храмът бе изпълнен от сутринта с варненци и гости на града, които участваха в празничната служба и се поклониха пред честните мощи на св. Лука Войно-Ясенецки и св. блажена Матрона Московска. Сред присъстващите бе обмудманът на Република България г-жа Мая Манолова.

Преди началото на светата Литургия за четец, певец и свещоносец бе постриган Мартин Желев.

Негово Високопреосвещенство митрополит Йоан поздрави всички християни и варненци с празника и в словото си заяви: „Днес светата Църква отново изправя своя взор пред един прекрасен, вдъхновен образ на Божията Майка, чествайки нейното Успение. И не е случайно, че във всички времена и години много църкви и манастири се украсяват с този празник, както и този митрополитски катедрален храм-памятник, изграден със своето велелепие от варненци за шест години, с участието на целия Божий народ, с благословението на Варненския и Преславски митрополит Симеон. Вече 132 години от това построяване – 1886 година, на 30 август – паметта на свети Александър Невски, тук е отслужена първата света Литургия“.

По установената традиция след светата Литургия се извърши лития около катедралния храм, с икона, на която е изобразено Успението на Божията Майка, а тази година и с мощите на св. Лука и св. Матрона.

На стр. 2

Успение Богородично в Троянската св. обител

От стр. 1

Събрани около Богородичната плащаница подобно на светите апостоли край одъра на Божията Майка, църковното изпълнение пеше антифонино стиховете на отделните статии. Мелодиите, звучащи подобно като тези на „Опело Христово“, този път оплакваха и възхваляваха Божията Майка. Духовенство и миряни с „едно сърце и една душа“ пееха и славеха Богородичната плащаница – бързата Помощница и Закрилница на всички християни.

В края на вечерното последование патриарх Неофит, Пловдивският митрополит Николай и епископите се поклониха на Богородичната плащаница, след което за поклонение пристъпи и многобройното църковно изпълнение.

На 15 август празничното богослужение започна рано сутринта с отслужването на т. нар. игуменска полунощница. Това е специфично последование за Троянската света обител и винаги се предствоя от игумена на обителта. След като Негово Преосвещенство Велички еп. Сионий влезе тържествено в храма, той даде начало на празничната богослужба.

По време на полунощницата бе извършена лития около храма с Богородичната плащаница – символно траурно шествие с тялото на Божията Майка, а подобно на траурното шествие с Христовата плащаница на Разпети петък, християните минаваха под нея за благословение и влизаха отново в храма, за да съществат в утринното последование. Последното бе предствоявано от софийския викарий – Белградчишки еп. Поликарп, духовно чедо на еп. Сионий.

По време на утрешната Негово Високопреосвещенство Пловдивски митрополит Николай, облечен в архиерейска мантия и сърдечно приветстван от игумена и духовниците, влезе тържествено в храма. Той се поклони пред чудотворния образ на св. Богородица „Троеручица“, на гроба на приснопамятния патриарх Максим и благослови миряните, преизпълнили до краен предел църквата.

Да почетат голямата Богородичен празник, многохилядни поклонници непрестанно прииждаха в манастира, като се радваха на молитвеното богослужение, покланяха

Опело на Пресвета Богородица

Начало на празничната утрешня

Тържествена лития с чудотворната икона

се на чудотворния образ на Божията Майка и даряваха традиционните за този празник хлебни приношения и дарове. Поради невъзможност съборният храм да побере всички желаещи, стотици стаяха около него и внимателно слушаха църковните песнопения, изпълнени под вещото ръководство на д-р Любомир Игнатов.

В началото на литургията в храма влезе Негово Светейшество Българският патриарх Неофит. Той благослови събралия се църковен народ, изпълнил светата обител, а митрополит Николай даде начало на св. Литургия.

В съслужение с него влязоха преосвещените епископи Велички Сионий, Мелнишки Герасим – гл. секретар на Св. Синод, Белградчишки Поликарп – викарий на Софийския митрополит, архимандрит Василий – софийски протосингел, ставр. ик. Ангел Ангелов – духовен надзорник на Софийска св. митрополия, ик. Николай Георгиев – началник на синодалния отдел „Връзки с обществеността“, духовници от Со-

фийска и от Пловдивска епархия и петима дякони, ръководени от софийския митрополитски протодякон Иван Петков.

В богослужението взеха участие още ставр. ик. Нелуц Опръ, представител на Румънската църква у нас, и архимандрит Василий, представител на Руската църква.

Молитвено присъстваха представители на държавата и местната власт, общественици и просветители. Сред тях бяха премиерът Бойко Борисов с министри от кабинета и кметът на град Троян – г-жа Донка Михайлова.

Продължителното богослужение загуби своето времево измерение, духовното преживяване умрята и болките в тялото, а молитвата към Божията Майка не спираше, и всеки намираще своето място в манастира, където да изкаже своята нужда и потреба за нейната ни небесна Майка и Закрилница.

Архиереят издигаше ръце към Бога, покланяше се на хората като най-

малкия сред тях и извиваше глас в молитва към Господа, за да изпроси от Бога благословение на тези, които Го търсят и почитат.

След Литургията започна традиционното литийно шествие с чудотворната икона „Троеручица“. Тази година то бе предвождано от Пловдивския митрополит Николай.

С тържествен ход литията потегли от храма, като начело бе манастирското клепало, което да възвестява на народа за тръгналото шествие. Подредени вървяха хоругвите, следвани от певците, а след тях и духовниците. Накрая, на специален украсен проскинитарий, понесен на ръце от гвардейци, се носеше „Троянската св. Богородица“.

По пътя митрополит Николай благославяше народа, който като пълноводна река се стичаше край понесената на ръце „Троеручица“. Нито работният ден, нито топлото време, нищо не попречи на вярващия народ да изрази своята почит към онази, която е по-висша от ангелите небесни.

Празничната лития достигна до могилата, недалеч от манастира, където е станало първото чудо с нея и е изграден параклис. Там бе отслужен празничен водосвет, след което пловдивският архиерей освети поставения голям месингов кръст, дарен от учители от гр. Плевен. Владиката поръси множеството за здраве и освещение, а всеки имаше възможност да се докосне до светата икона, носеща изцеление, и да получи архиерейско благословение.

След няколко часа иконата отново бе върната на ръце в манастирския храм, а архиереите и духовниците я посрещаха, като хвърляха от манастирския чардак бели и червени розови листчета.

Празничният ден завърши с отслужването на архиерейска вечерня, предствоявана от Негово Преосвещенство Белградчишки еп. Поликарп. След отпуста ѝ, той отслужи целия акатист, посветен на славното Богородично Успение.

Божият народ коленопреклонно, за сетен път се помоли на Божията Майка и изрази своята надежда за нейната помощ и закрила с кратките слова: „Пресвета Богородице, спаси ни!“

Веседа
ИГНАТОВА

Варна празнува

От стр. 1

Шествието бе поведено от Представителния духов оркестър на Военноморските сили и в него взеха участие множество варненци.

На следващия ден, **16 август**, бе направена първа копка на нов участък от автомагистрала „Хемус“, между пътните възли Буховци и Белокопитово. По този повод Негово Високопреосвещенство митрополит Йоан извърши водосвет за благополучно осъществяване на проекта. Заедно с архиерея бяха ставрофорен иконом Славчо Проданов – архиерейски наместник на Търговищка духовна околия, и митрополитският дякон Любомир Георгиев.

На церемонията присъстваха министър-председателят на Република България Бойко Борисов, министърът на регионалното развитие и благоустройството Николай Нанков, министърът на финансите Владислав Горанов, председателят на Управителния съвет на Агенция „Пътна инфраструктура“ инж. Светослав Глосов, областните управители на областите Варна, Шумен и Търговище, кметовете на градовете Търговище и Шумен и други.

Георги ВЕЛИКОВ

Успение на Ктитора на Рилската света обител

С тържествено богослужение братството на Рилската света обител отбеляза 1072 г. от Успението на своя пръв игумен и покровител – преп. Йоан Рилски Чудотворец.

В навечерието на празника, на **17 август**, от 20 ч. започна традиционното всенощно бдение, предствоявано от игумена на манастира Негово Преосвещенство Адрианополски еп. Евлогий.

Любовта към Преподобния насочи стъпките на стотици поклонници в светата обител, които взеха молитвено участие в продължително до малките часове на нощта богослужение. На десния клир пяха псалмите от софийския хор „Св. Наум Охридски“ с ръководител г-н Андрей Касабов, а на левия бе сборна група от клирици и църковни певци от различни храмове в страната. По време на утрешната всички присъстващи бяха помазани за здраве с елей от кандилото на св. Йоан.

Начало на Божествената св. Литургия бе дадено в 9 ч. Заедно с преосвещения игумен съслужиха архим. Варлаам и йеродякон Нектарий от рило-манастирското братство, ставрофорен иконом Симеон Илиев – председател на църковната ни община в Лондон, священослужители от Софийска, Варненска и Неврокопска епархия.

По време на причастяването на священослужителите псалмите изляха сладкогласния ирмос „Покаяния учителя“, творение на Атанасий свещеномонах в чест на преп. Йоан Рилски, което е един от образците на църковно-музикалното ни творчество през XIX в. Числото на причастниците бе значително. Много родители със своите деца пристъпиха към светата Чаша.

Сред гостите за празника в Рилския манастир бе и министърът на регионалното развитие и благоустройството Николай Нанков. Освен празникът Успение на преп. Йоан, повод за посещение му бе и да се инспектира на място срутисето, което е на 2 км под обителта и от месеци затруднява достъпа до манастира. Министър Нанков пое ангажимент веднага след празниците в Рилския манастир да стартират най-неотложните дейности по обръщването на ската и поставянето на мрежи.

Рилска света обител

Тържества по повод 1030 години от покръстването на Киевска Рус

Представители на Българската православна църква – Българска патриаршия взеха участие в честванията по повод 1030-годишнината от покръстването на Киевска Рус. Тържества се състояха едновременно в столиците на Украйна и Русия – Киев и Москва.

МОСКВА

В руската столица Москва се проведе тържество по повод 1030-годишнината от покръстването на Киевска Рус. Божествената св. Литургия бе възглавена от Александрийския патриарх Теодор II в съслужение с Руския патриарх Кирил, както и с представители на По-

местните православни църкви.

От името на Св. Синод на БПЦ-БП и на Българския патриарх Неофит на тържествата в Русия бяха Негово Високопреосвященство Ловчански митрополит Гавриил и Негово Преосвященство Мелнишки епископ Герасим – гл. секретар на Св. Синод.

Митрополит Гавриил прочете поздравителен адрес от името на Св. Синод на БПЦ и Българския патриарх

А. КАРАДАКОВ

Та когато Христос, Бог наш, благоволи да пренесе пресветата и пречиста своя майка от този свят в Своето царство, за да получи тя нетленния венец за свръхмерните си подвизи и добродетели, да я постави подобаващо за Богородица на смъртта и Съкрушителя на ада. Подобно и сега Гавриил подава тази клонка на Приснодевата като символ на победата срещу всички беда и прекратяването на смъртта с думите: „Твоят Господ и Син те призовава: Стани, моя мила майко, излез! (срв. Песен на песните. 2:10). Затова ме изпрати отново, за да ти съобща, о, преблагословена между жените“, че днес ще развеселиш, о, Преблагословена, с твоя отход небесните войнства и ще направиш да заблестят още повече душите на светите,

чи и при чудното нейно зачатие. Та посети я отново архангелът и ѝ подаде една финикова клонка – символ на победата, каквато народът държеше в ръцете си, посрещайки в Йерусалим нейния Син – Победителя на смъртта и Съкрушителя на ада. Подобно и сега Гавриил подава тази клонка на Приснодевата като символ на победата срещу всички беда и прекратяването на смъртта с думите: „Твоят Господ и Син те призовава: Стани, моя мила майко, излез! (срв. Песен на песните. 2:10). Затова ме изпрати отново, за да ти съобща, о, преблагословена между жените“, че днес ще развеселиш, о, Преблагословена, с твоя отход небесните войнства и ще направиш да заблестят още повече душите на светите,

КИЕВ

В края на м. юли Украйна тържествено отбеляза 1030 години от Покръстването си, станало през 988 г. при св. равноапостолен Киевски княз Владимир, и 30 години от възстановяването на монашеския живот в Киево-Печорската лавра.

По повод на Украинската православна църква организира грандиозно честване в столицата Киев. По решение на Св. Синод на БПЦ-БП в тридневните тържества взе участие и българска църковна делегация. Тя бе оглавена от Негово Високопреосвященство Старозагорски митрополит Киприан, придружаван от архимандрит Богослов – протосингел на Старозагорска епархия, и протойерей Цветан Иванов.

Празничната програма на юбилейните тържества започна на 28 юли, в деня на св. княз Владимир. На историческия хълм, посветен на Киевския княз, пред многолюдно църковно изпълнение бе отслужен благодарствен молебен, предстояван от митрополит Онуфрий, ръководещ УПЦ.

За духовна подкрепа на вярващите специално бяха донесени за случая множество светини. Едни от тях са мощи на св. княз Владимир и честната глава на св. мчк Климент, еп. Римски, получена от светия княз при Кръщението му.

А от Одеса бе донесено стъпалото на св. ап. Андрей Първозвани. То е особено символична светиня, тъй като, когато св. Андрей прекосил р. Днепър, стъпва на мястото, където днес се издига Киев, и пророкува, че „велика Божия благодат ще блести на това място“.

Наред с мощите стои и иконата на Божията Майка – „Зимненска“. Тя е подарък на принцеса Анна от Константинополския патриарх като благословение на брака ѝ с княз Владимир.

Друга светиня е икона с частици мощи на преподобни Серафим Саровски, който преди да се посели в Саров, е дошъл в Киево-Печорската лавра, за да получи благословение от старците за монашеския живот и основаване на манастир. Частица св. мощи на вмчк

Георги Победоносец са дарени за тържествата от атонски манастир в знак на единството между Атон и Киевската лавра.

След благодарствения молебен от хълма, осяян целия с благочестив народ, тръгва грандиозно литийно шествие към Киево-Печорската лавра. В „Кръстния ход“ са се включили повече от 250 000 души.

След като достигат Великата лавра – сърцето на Киев и Украйна, мощите и чудотворните икони са поставени в трапезния храм, посветен на преподобните Антоний и Теодосий, а в съборния „Успенски“ манастирски храм е отслужено всенощно бдение. През цялата нощ пред светините се изпълняват молебени, акасти и песнопения.

На 28 юли на специално изграден подиум пред Успенската катедрала в Печорската лавра е отслужена съборна св. Литургия, възглавена от митрополит Онуфрий. В съслужение с него участие вземат всички представители на Поместните православни църкви, епископи и духовници на Украинската православна църква и гости от различни континенти на света.

Поздравителен адрес от името на Негово Светейшество Българския патриарх Неофит и на Св. Синод на БПЦ поднася Старозагорският митрополит Киприан.

В неделния ден, 29 юли, в Успенската катедрала е отслужена съборна св. Литургия, възглавена от митрополит Онуфрий в съслужение със Старозагорския митрополит Киприан и участието на киевско духовенство.

През цялото време българската делегация се радва на сърдечно братско отношение. Митрополит Киприан е от малкото архиереи на Поместните православни църкви, които дават интервю за Украинската национална телевизия.

В края на визитата делегацията ни провежда лична среща с висшите духовници на УПЦ, на която в знак на приятелство си разменят паметни подаръци.

В. ИГНАТОВА

Гласът на св. отци

СВ. МАКСИМ ИЗПОВЕДНИК

Успението на Богородица

както изливаше радост и за намиращите се на земята. Зарадвай се и ти заедно с тях, защото, както самата ти предриче, от днес ще те облажават през вековете всички словесни твари, «всички рогове» (на човеци и ангели, Лк. 1:48). «Радвай се, Преблагословена, Господ е с тебе». Твоите молитви и прошения достигнаха до небето, при твоя Син, Който по прощането ти нарежда да напуснеш този свят и да влезеш в небесните жилища, за да бъдеш забинату заедно с Него, в истинския и вечен живот“.

Щом чу тези думи, Пресвета Богородица се изпълни с радост и даде на ангела същия, както някога, отговор: „Ето рабинята Господня; нека ми бъде – и сега – по думата ти“. И Ангелът си отиде от нея“ (Лк. 1:38).

Тогава преблагословената и преславна Богородица

Мария стана и радостно се запъти към Маслинната планина (Елеонския хълм), за да отправи там към Господа на тишина своите благодарности и молитви за себе си и за целия свят. Когато се изкачи на планината, тя издигна ръце и отдаде разумното поклонение на своя Син – своите молитви и благодарности.

Случи се тогава едно велико чудо, което знаят удостоените се да бъдат там и чрез тях то стигна и до нас. Докато тя се моела и умолявала Господ сред едно истинско тайноведение, всички дървета, намиращи се наоколо, се свели до земята и ѝ се поклонили. Когато завършила молитвата и благодарението си, тя, цяла изпълнена с Бога, се завърнала на Сион. [...]

Това, което разказваме, е достигнало до нас чрез потомците на истински и достоверни очевидци. И е

сигурно, и потвърдено, че докато всички апостоли се били събрали за погребението на Царицата, един от тях по Божий промисъл не бил известен о време като останали. Затова те го чакали да пристигне, за да стане и той причастен на благословието, което те самите получили от благодарното и благословено тяло.

Така на третия ден пристигнал и този апостол и заварил другите апостоли на пение пред светия гроб. Чул тогава и той сладчайшето и в цялостна хармония мелодийно пение на ангелите и замоли светите апостоли да отворят свещения гроб, за да се поклони и той на богоприемното тяло на Пресвета Богородица. Блажените апостоли, водени от Светия Дух, се вслушали в молбата на брата си и със страх отворили гроба. Но когато отвалим плочата, не намерили преслав-

ното тяло на Богородица, тъй като то било пренесено там, където пожелал нейният Син и Бог.

Подобно на Себе Си, Който, като претърпя телесна смърт заради нашето спасение, прие да бъде положен в гроб и възкръсна от там в третия ден, така Той устрои да бъде положено в гроб и непорочното тяло на пресветата Му майка, а след три дни, съгласно Неговата воля, да бъде пренесено то във вечно нетление, за да се съедини отново с душата ѝ. Тази уникална чест Творецът на света запази за Майката, която роди Него – Царя на славата и Господар на живота и смъртта.

Из „Житие на преблагословената наша Владичица Богородица и Приснодева Мария“
Превод: Анула ХРИСТОВА

ИСТОРИЯ

Метохът през Възраждането е представля-

вал жилище на православни монаси, които са били разпращани от своя манастир по чужди земи, за да събират помощи за манастира си и да водят поклонници в него, които да го обдаряват, т.е. да го поддържат материално.

В „Речник на чуждите думи в българския език“ от Ал. Милев и др., С. 1958 г., стр. 79, е записано, че думата „метох“ произхожда от гръцката дума *metochos* и означава *имот на манастир в друго населено място*.

Пътуващите светогорски монаси били наричани таксидиоти. Те били снабдявани от игумените на манастирите си със специални писмени пълномощни до първенците в населените места на Османската империя, наричани „пантахуси“. Монасите таксидиоти живеели в специално построените за тях сгради в близост до църквите, наричани метоси, а самите монаси наричали духовници-изповедници. В сградите на метосите духовниците-изповедници извършвали и църковни дейности, като проповеди, изповеди на православни християни и др. Затова сградите на метосите се считали за свещени, подобно на храмовете.

В Габрово през Възраждането (по време на Османската империя – бел. ред.) е имало два мъжки метоса. Единият бил на Ватопедския манастир в Света гора Атон, а другият – на Рилския манастир.

Сградата на Ватопедския метох се е намирала в близост до църквата „Св. Троица“, на мястото, където днес се намира сградата на Помощно училище „Никола Палаузов“. В килийното училище към метоса монасите, които били гръци и съвсем не владеели български език, преподавали учебните предмети на гръцки език. Това било счтено за проводничество на гръцки интереси сред духовенството и довело до крайно недоволство сред местното население, предвид още и събираните, макар и доброволно, средства за светогорския Ватопедски манастир, приеман за „гръцки“. В писмо от 15 ноември 1860 г. габровци пишат, че не искат духовника грък Григорий, защото в Габрово „негодуванието срещу него е общо и е дошло до крайност“ (вж. Гъбенски, Христо и Петър, „Историята на града Габрово и габровските издания“, Г., 2003, стр. 79). След това светогорският Ватопедски метох в Габрово престава да съществува.

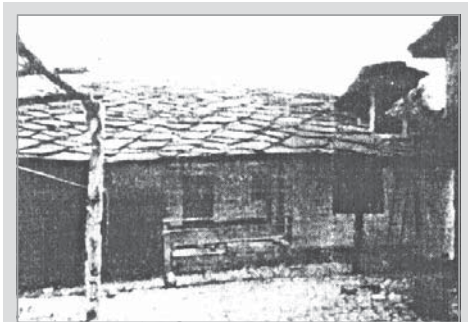
Сградата на Рилския метох в Габрово, според братя Христо и Петър Гъбенски, се намирала на североизток от църквата „Успение на Пресвета Богородица“, срещу къщата на възрожденския учител Цветко Самарджиев. Според тях до 1903 г. сградата на Рилския метох била все още запазена. Неин собственик бил габровецът Иван Силдарев.

В Рилския метох се събирали на събрания първенците на Габрово, за да решават въпроси от местното самоуправление.

Известни са имената на следните монаси от Рилския манастир, пребивавали в Рилския метох в Габрово: „Роман – 1756 г.; Феодосий – 1766 г.; Йеренар – 1780 г.; хаджи Кесарий Рилец – 1811 г.; Феодорил Рилец – 1814 г.; Гаврил Рилец – 1820-1830 г.; Йеремия – 1845 г.; Никифор – 1847 г. и Касиан йеромонах Рилец – 1869 и 1870 година“.

През 1756 г. в Рилския метох в Габрово духовникът изповедник Роман прави препис от един сборник на българския книжовник Йосиф Брадати. На страница 244 от преписа му, който днес се съхранява в Сръбската академия на науките в Белград, йеромонах Роман е записал, че Йосиф Брадати превел сборника от гръцки език, а той, Роман, го преписал от него. За съдържанието на сборника йеромонах Роман записал, че съдържа „ради женски и бабини врачовцини заради самовили и бродници да се чете на полъзо женам“. Йеромонах Роман записал също, че превел сборника през 1756 г. в Габрово.

Васил Априлов пише в своята книга „Денница новобългарско образование“, издадена в град Одеса, 1841 г., че габровци са набожни хора до безкрайност. Пише също, че обичаят да отиват на поклонение е много стар у габровци. На поклонение в Рилския манастир габровци

Рилският метох в Габрово – духовно и просветно огнище през Възраждането

са ходили групово – мъже и жени. На връщане от манастира очичвали конете, с които пътували, с клонки от бор и елхи, каквито не растат в Габровско. През 1852 г. духовникът от Рилския метох в Габрово завел група поклонници от Габрово в Рилския манастир. В групата били и габровският чорбаджия Пенчо хаджи Цончев и съпругата му Ирина. Той дарил на манастира средства, с които пред главния вход на манастирската църква, вдясно на нартиката е издигната мраморна колона (съществува и днес), на която е записано: „Ктитори сега столла Г. Пенчо х. Цончевъ и съпруга его Г. Ирина от село Габрово 1852“.

През 1866 г. тогавашният духовник в Рилския метох в Габрово също завел група поклонници в Рилския манастир по случай празника му. В групата били включени Денчо Илиев, син на габровския възрожденски чорбаджия дядо Илия Видинлиев, съпругата на Денчо – Неда, съпругата на брат му Дянко Илиев – Анастасия, и Мария – дъщерята на брат му Лазар Илиев, и нейният съпруг Атанас Кънев. В групата, освен членове на фамилия Видинлиев, били включени още Иван Донков и съпругата му Бяна от Габрово и Кольо и съпругата му Дона от село Сабатковци, Габровско. Поклонниците от тази габровска група също направили парично дарение на манастира. С парите от тяхното дарение до голямата мраморна колона на арката на храма, издигната в 1852 г. с дарените средства от Пенчо х. Цончев, е построена още една мраморна колона. На нея са изписани имената на габровския чорбаджия Денчо Илиев Видинлиев и останалите поклонници от габровската група, както и датата 16 октомври 1866 година.

Почти всички духовници от Рилския метох в Габрово са били учители в габровските килийни училища. Петко Р. Славейков пише („История на Габровското училище и неговите първи попечители“, Цариград, 1866 г.), че през 1766 г. в килийното училище на Рилския метох в село Габрово рилският духовник Теодосий учил децата, а след него ги учили духовниците Пафнутий и Прокопий. През 1827 г. и 1828 г. в църковната килия към храм „Св. Троица“ децата учи отец Гаврил Рилец.

Според Петко Р. Славейков този рилски духовник бил „учен и деятелен човек“. Той пръв въвежда в габровското килийно училище четенето по руско произношение в ударенията и изговаряне на буквите „ъ, ъ, ъ и я. Освен църковните книги Часослов, Псалтир, Апостол и Катехизис, Гаврил Рилец въвежда в обучението в габровското килийно училище и светско учебно съдържание – арабските цифри за означаване на числата и изучаване на четирите аритметически действия. По този начин йеромонах Гаврил Рилец за пръв път превръща габровското килийно училище в междинна степен между килийно образование и светско образование.

Тъй като обучението в килийните училища се заплащало от родителите на учениците, то йеромонах Гаврил Рилец убедил габровските първенци да построят сграда за училище, в което де-

цата и на богати, и на бедни да се учат безплатно, а на учителите да се запла-

ща от църковните настоятелства. Йеромонах Гаврил Рилец освен килиен учител бил и талантлив иконописец. Като духовник в Рилския метох на Габрово на 15 март 1820 г. той завършва иконата на свети Иван Рилски, която днес се намира в църквата „Св. Троица“. Иконата е много ценна и като иконописна творба, и като изворов материал за миналото на Габрово.

Братя Христо и Петър Гъбенски пишат (пак там), че йеромонах Гаврил Рилец направил копие по стара икона на свети Иван Рилски от Рилския манастир. На тази икона са нарисувани и сцени как свети Иван Рилски скита из планината и се среща с българския цар Петър. В долния десен ъгъл на иконата има надпис, от който научаваме, че тя е направена за Божия храм „Св. Троица“ в Габрово, когато в Търново митрополит е Йоаникий, а протосингел – Дионисий. Изработването на иконата е поръчано и заплатено от габровския търговец хаджи Христо Рачков, епитроп на храма „Св. Троица“. Иконописецът е записал и своето име – Гаврил Рилец.

Братя Христо и Петър Гъбенски пишат още, че в Рилския метох на Габрово вероятно се е научил да чете и пише и габровецът йеросхимонах Спиридон, автор на „История во кратце о болгарском народе словенском“, която „сочиниса и списася в лето 1792 Спиридоном Йеросхимонахом“.

В Рилския метох от 1832 г. до 1851 г. е живял и архимандрит хаджи поп Силвестрий, роден в Габрово. Светското му име било Стефан Йончев. След 1820 г. е ръкоположен за енорийски свещеник към църквата „Успение на Пресвета Богородица“ в Габрово. През 1832 г. отива на поклонение в Йерусалим. След завръщането си в Габрово овдовява и решава да се постриже за монах. Великотърновският митрополит Неофит го постригва за монах, дава му духовното име Силвестрий и го въвежда в архимандритския сан. Като архимандрит Силвестрий се настанява в Рилския метох на Габрово, където живее в продължение на 19 години – до 1852 г.

Архимандрит Силвестрий е избран за архиерейски наместник на Габровска духовна околия и църковен епитроп. Като такъв оказва голяма помощ на архимандрит Йосиф Соколски по изграждането на Соколския мъжки манастир „Успение на Пресвета Богородица“ и на Девичкия манастир „Свето Благовещение“ в Габрово. Допринася много за строителството и обновлението на православните храмове в Габрово.

Архимандрит Силвестрий е един от големите дарители за развитие на образованието в Габрово. От вули събрал за периода 1851 – 1859 г. и внесъл в касата на училищното настоятелство в Габрово 6324 гроша. При омъжването на братовата си дъщеря той подарил на училищното настоятелство още 624 гроша. През 1859 г. архимандрит Силвестрий прави духовно завещание и по този случай подарява на училищното настоятелство 1000 гроша. През 1876 г. книгите от богатата си лична библиотека той дарява на Априловската гимназия.

Архимандрит Силвестрий умира на 19 януари 1878 година. Признателните габровци заради неговата народоползна дейност го погребват южно от храма „Успение на Пресвета Богородица“. На надгробната плоча написали: „Поменн Господи робъ твой архимандрита поп Силвестрия поклонника лето 1878, 19 януари“.

Духовниците от Рилския метох на Габрово събирали много парични помощи от габровци за Рилския манастир. Например, братята К. и Т. Сахатчийски от Габрово през 1811 г. купуват от Виена един епитаф (плащеница) на стойност 5000 гроша и я подаряват на манастира. Същите братя в 1813 г. подаряват на манастира и 1000 гроша. След опожаряването на манастира през 1833 г. габровският чорбаджия дядо Илия Видинлиев подарил 2000 гроша помощ за възстановяването му. През 1790 г. габровският търговец Христо Рачков подарил на Рилския манастир един ръкописен дамаскин за 250 гроша.

Ангел АНГЕЛОВ

РЕЧНИК

Пантахуса – владишко писмо. От новогръцки език „*pantaxi*“ със значение „навсякъде“.

Нартика – преддверие на православен храм. От новогръцки език „*narthika*“.

Вула – Писмено разрешение от църковната власт за венчавка.

Дамаскин – църковен сборник с поучителни слова и жития по името на първия автор на подобно четиво – гръцкия писател от XVI в. Дамаскин Студит.

Габрово през 1871 г., графика от Феликс Каниц

С паметна вечер-спектакъл старозагорци отбелязват 141 години от боевете за Стара Загора по време на Руско-турската освободителна война (1877-1878) и 140 години от Освобождението на България.

Всяка година в последния ден на м. юли общината организира тържества, в които се включва цялата старозагорска обществено-културна организация през последните години е спектакъл, изпълнен на Мемориалния комплекс „Бранителите на Стара Загора“.

Тази година жителите и гостите на града наблюдаваха уникален по рода си и по мащабите на реализация спектакъл, наречен „Моление за Стара Загора“.

С възможностите на визуалните изкуства, невероятен звук и светлина авторите на проекта представиха един нов тип градски ритуал в памет на загиналите и дадените свидни жертви по пътя към национално освобождение.

Старозагорският свещеноначалник в

„Моление за Стара Загора“

За първи път тази година свещеноначалникът на Старозагорската катедра – Негово Високопреосвещенство митрополит Киприан – дирижира сам от начало до край грандиозния светлинно-звук спектакъл. За първи път под неговата диригентска палка 150 творци: хор, оркестър, балет и солисти, изпълниха на емблематичния за града хълм празнична програма, която бе и завършек на градските тържества.

Вечерта на 31 юли, след като тъмнината се разля над Града на липите, Мемориалният комплекс, изграден на хълм над града, грейна в празнични свет-

лини. Блесна и подготвената непосредствено под него авансцена, на която застанаха оркестрантите и хористите на Старозагорската опера. А под тях, на втора сцена, очакваха своето начало балетистите от Държавната опера.

Историческият хълм, на който преди 141 години са се водили реални бойни действия, тази вечер се превърна в пантеон на красотата и радостта, в който по неповторим начин се вплетоха музика, глас, светлинни ефекти и живо присъствие.

Паметната вечер, посветена на героите и мъчениците в епичните боеве за Стара Загора, събра за сетен път държавници, общественици и хиляди благодарни жители и гости на града. Разположени по целия хълм, те станаха свидетели на грандиозния спектакъл, режисиран от Огнян Драганов, директор на Старозагорската опера.

Спектакълът бе изграден от три музикални части.

Първата част бе „Моление“ –

Втората част бе нестинарски танц от танцовата драма „Нестинарка“ по музика на Марин Големинов, постановка на Олеся Панткина, която имаше за цел да покаже част от народното наследство, съпътствашо българската култура и традиция.

Кулминация и завършек на празненството бе третата част – „Тържествена увертюра 1812“ от П. И. Чайковски, изпълнена заедно от оркестъра и хора на Старозагорската опера, Общинския духов оркестър и Военния духов оркестър при Втора Тунджанска механизирани дивизия.

„Тържествената увертюра 1812“ е особена творба. Тя е предназначена за изпълнение от голям оркестър на открито или в големи зали. Написана е по повод победата на Русия в Отечествената война през 1812 г. До ден-днешен тя има голяма популярност заради ефектното си звучене, което на финала в оригинал е съпроводено с 12 оръдейни залпа.

Музикалната програма бе съпътствана от впечатляващо светлинно шоу, осъществено със съвременна техника и творческа идея. Съчетавайки звук и светлина по неповторим начин, спектакълът в чест на загиналите за нашата свобода силно въздействаше на хилядите присъстващи.

На два големи екрана, поставени в двата края на сцената, присъстващите можеха да видят исторически картини на боевете и участниците в тях, а след това и изпълненията от сцената.

Застанал на диригентския пулт, митрополит Киприан с голяма вещина дирижираше многообразните изпълнители.

Владиката, известен със своя певчески и хорово-диригентски талант, в този ден ръководеше солисти, класически и духови инструменталисти и многоброен хор. С точни, ясни и отчетливи движения той изискваше от всеки артист прецизно изпълнение, което да носи и емоционален заряд. Съзнавайки същността на избраните произведения, той изграждаше звуковата картина така, че слушателите ясно да разбират отправеното им послание и да възприемат силните чувства на грандиозната творба.

Подобно дирижиране – на хор и оркестър, не е първото в творческата практика на митрополит Киприан. Откакто е поел Старозагорската катедра през декември 2016 г., той дирижира така за първи път през пролетта на 2017 г., по покана на Старозагорската опера, с чийто мащабен оркестър, солисти и хор подготви монументалната последна творба на Моцарт „Реквием“.

С помощта на митрополит Киприан музикантите и двата оперни хорови състава успяват да интерпретират и почувстват по-добре произведението на Моцарт и въздействащо за публиката да интонират и интерпретират самата музика. Успехът е толкова голям и впечатляващ, че през няколко последвали

концерта залата остава винаги препълнена, а спектакълът е поканен да гастролира и в други близки градове. През миналата година, в навечерието на Рождественските празници, отново под неговото диригентство те изпълниха по-малко познато произведение – „Миса Креола“ от Ариел Рамирес.

Тези творчески срещи на митрополита с талантливите старозагорци не остават епизодични. Постепенно, освен като диригент, артистите виждат в него и духовния наставник, който винаги е готов да им помогне с мъдри напътствия и съвети. Той е единственият висш български православен духовник, който държи диригентската палка на Операта и е първият ни митрополит, който отслужва в сградата на опера водосвет за здравето на певци и музиканти.

Непосредственото общуване

между Старозагорския митрополит и Старозагорската опера постепенно обрща културните дейци към вярата и Църквата. За това и тази година те изявиха желание за участие в Международния фестивал за църковна музика „Достойно ест“, Поморие, с което станаха единствените професионални български изпълнители, заявяващи по този начин своето отношение към църковното изкуство.

„Молението за Стара Загора“ завърши с 12 топовни салюта. При финалните акорди мощна заря изригна от мемориала „Бранителите на Стара Загора“.

Уникалните илюминации се наблюдаваха от целия град и предизвикаха радостни възгледи у млади и стари, а близки присъстващите възнаградиха участниците в паметната вечер-спектакъл с бурни аплодисменти.

Весела
ИГНАТОВА

ЮБИЛЕЙ

75-годишнина на проф. д.ф.н. Георги Попов

В Сегмата Негеля след Пемгесетница, 15 юли – козато Църквата празнува паметта на св. мъченици Кирик и Юлша и на св. благоверен княз Владимир – в столичния катедрален храм „Св. Негеля“ се състоя и честване на еден от най-големите български учени в областта на старобългаристиката и кирилотметодиевистиката проф. доктор на филологическите науки Георги Попов по случай неговата 75-годишнина.

По време на св. Литургия молитвено участие взе Негово Свещейство Българският патриарх и Софийски митрополит Неофит. Проф. д.ф.н. Г. Попов също пристигна за молитва в храма, придружаван от своя най-малък роден брат – иконом Кирил Попов. Изключително възрадвам и развълнуван, проф. Попов се срещна в св. олтар със свещейния ни патриарх, като получи неговото първосвещителско благословение и специален поздравителен адрес, в който се казва:

„Уважаеми проф. д.ф.н. Георги Попов,
Всесърдечно Ви поздравяваме по случай благословената Ви от Бога 75-годишнина!

Благопожелаваме Бог да Ви дари с крепко здраве, дългоденствие, духовни сили и добродолни успехи във високоотговорното Ви научно поприще в полза на светата ни Църква и скъпата ни Родина.

Високо ценим Вашите постижения и се надяваме и занаят с Божията помощ да продължите Все така усърдно и ползотворно да надераждате в областта на старобългарската книжнина и химнология, като трудовете Ви бъдат за прослава на Божието име сред човеците.

На многая лета!

С отеческа В Христа общ,

† Неофит, Патриарх Български“

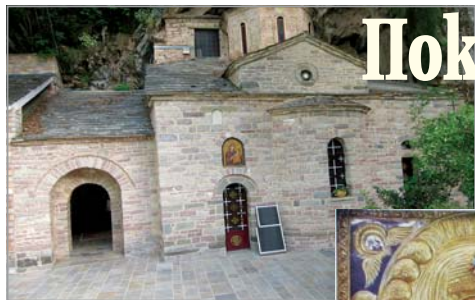
В края на св. Литургия прозвучаха многолетствия за юбиляра и за всички, които празнуват този свят празник.

Нека и ние да чествим от сърце юбилея на проф. д.ф.н. Георги Попов и да му пожелаем дълголетие в здраве и Божия помощ в живота и неговите достойни забележителни научни трудове!

ЦВ

ПЪТЕПИСИ ОТ СВ. МЕСТА

Манастир
„Св. Богородица Прусотиуса“

В ранното утро на 18 май тръгваме от София на поклонническо пътуване в Южна Гърция. По пътя за Памия и Карпениси се отправяме към труднодостъпния планински манастир „Св. Богородица Прусотиуса“. Той се намира високо в планината, където се обединяват двете планини Хелидона и Калиакуда, в югозападната част на Евритания, на около 30 километра от Карпениси и на 70 от малкото градче Агринион. Пътят е тесен, планински, със стръмни завои.

Името на манастира идва от чудотворната икона на Божията Майка, която се съхранява тук и според църковното предание е иконописана от св. еп. Лука. Първоначално тя се намирала в малоазийския град Пруса и неговото име тя носи и досега – Прусотиуса.

През IX век, по време на иконоборската ерес, е спасена от един млад благородник, който решил да я пренесе на безопасно място.

Преданието разказва, че веднъж, докато младият човек си почивал от пътя, иконата необяснимо изчезнала. Той много се наскърбил и започнал да я търси, но безуспешно. След време някакво овчарче, като пасяло бащините си овце, заспало и насън чуло чудно пение, неземно и сладостно, носещо мир и покой. Уплашено, момчето се събудило и докато се оглеждало наоколо да види откъде идват звуците, му се явило ново, още по-голямо чудо: ослепително ярки лъчи излизали от една пещера и се отправяли нависоко към небето.

Момчето извикало хора от селото и след първоначалното всеобщо смущение и изумление местните жители проследили откъде точно идват лъчите и така открили Богородичната икона в дълното на тъмна скална пещера. От светлата икона се излъчвала божествена светлина и бидейки чудотворна, още там станали много чудеса.

Вестта за чудната икона стигнала и до младия благородник и той радостно и без бавене се отправил към овчарите. Като ги възнаградил богато, той отново взел иконата. Разбрали вече за благодатната сила на иконата, овчарите възнегодували и не искали да я дават, но той им казал: „Братя мои, не ме обвинявайте, защото това не е справедливо. Тя е моя, а и аз ви благодарих горещо и възнаградих богато. Не тъгувайте, аз ще ѝ устроя богат дом, на красиво място, където множество поклонници ще я посещават“.

Но когато той и неговите слуги задрямали, иконата отново изчезнала без следа. Помислили, че овчарите са ги последвали и са взели иконата, затова незабавно тръгнали назад, но на една ясна пътечка, близо до реката, младият благородник чул глас: „Млади човече, не се терзай повече, успокой духа си, защото аз намерих по-добро убежище в това диво и отдалечено място, обитавано от селяни и овчари, далеч от еретици (иконоборци). Ако ти искаш да останеш с мен, тогава ела и ти на това място, където ще ме намериш и

Поклонение до гръцките острови в Йонийско море

това ще бъде за твое собствено благо“. Тези думи били чути единствено от младия благородник и от никой друг.

Тогава той освободил слугите си и само с един свой слуга се върнал в Пирса, където намерил иконата пак в пещерата и там построил параклис. А те двамата приели монашеско постржие: благородникът – с името Дионисий, а неговият слуга – с името Тимотей.

Това е историята на тази чудна и дивна икона. Когато ние пристигнахме в манастира, след дълго пътуване и изкачване по планинските пътища, първо влязохме в църквата, за да ѝ се поклоним.

Манастирът е скътан в планинските хребети, потънали в зеленина и от терасата пред църквата се откриват красиви, величави гледки към планинските склонове, оградили манастира.

Монах Хризостом, който от 40 години е в манастира, разказва, че там, където Пресвета Богородица е проговорила на младия благородник, са останали до днес нейните стъпки, вдълбани в скалата. Преданието говори, че Тя се е отдалечила в планината и сега там има параклис. Монахът ни настави, че където и да се намираме, щом се помолим на св. Богородица Прусотиуса, тя ще ни чуе.

Манастирът е претърпял няколко разрушения, като последното разрушение е от немски войски през 1944 г. Тогава изгаря всичко, освен църквата със светлата Богородична икона – недокоснатата.

През 1824 г. националният герой на Гърция Йоргос Карайскасис се молил тук на Пресвета Богородица да му помогне да освободи страната от турско иго, като обещал да ѝ направи скъпоценен обков от злато и сребро. Той имал на свое разположение килия в манастира, където лекувал раните си, а по-късно загинал в борбата, но преди това дал на един монах пари и злато за обкова на иконата.

Монах Хризостом ни каза още и думи за наша духовна полза, като ни обърна внимание, че колкото повече хората избягват изповед и причастие, толкова повече те са застрашени от тежки душевни смущения и дори болести и им се налага да търсят помощ в психиатрични заведения.

Пренощуваме в манастира, а сутринта, отпочинали в тишината на манастирския покой, отиваме в малката църква на богослужение. Тук то започва в 5 ч. сутринта. Църквата се осветява само от свещи, чиято светлина проблясва по иконите на иконостаса. Чудотворната икона се намира в северната част, много е красива, има сребърно-златен обков и постоянно ти се иска да си до нея. Много чудеса са ставали и стават тук и св. Богородица винаги по чуден начин спасява иконата си. Монасите са въздържани, но гостоприемни, великодушни и търпеливи. Тук се правят восъчни свещи. В манастира има и аязмо с лековита вода. Така започна вторият ден от пътуването ни, 19 май.

Напускаме това благодатно райско място, но става ясно, че не ни е дадено веднага да се отдалечим от него, защото доста затруднения имахме, докато слезем от планинската област в низината. Пътуващите с поклонническата група свещеници прочетоха молебен

канон към Божията Майка. Пътуваме бавно по планинския път с остри завои и дълбоки пропасти. Долу в ниското е езерото Трахонида. Най-после се включваме в по-централен път, пътуваме за град Патра.

Наближаваме Патра. Първото, което привлича погледа ни, е мостът Рио Антирио. Твърди се, че е най-дългият мост в света. Модерното съоръжение скъсява времето за преминаване от двете страни на протока, свързващ Коринтския залив със залива на Патра. Мостът е окачен на стоманени въжета с дължина 2252 м. Устойчив е на тайфуни и земетресения до 7,4 степен по Рихтер.

Градът е разположен на южния бряг на Коринтския залив, на полуостров Пелопонес. Построен е в подножието на планината Панахаикон. Той е четвъртият по големина град в Гърция и трето по оборот пристанище (след Пирея и Солун). От тук тръгват фериботи в най-различни дестинации.

За нас обаче градът е особено важен заради свети Андрей – първопризования Христов апостол. Посещаваме Патра, за да се поклоним в църквата, посветена на св. апостол Андрей Първозвани. Църковното предание говори, че точно тук е проповядвал, бил е измъчван и мъченически убит първият призован Христов апостол.

Покланяме се в голямата и много красива църква, с 5-метров кръст на върха и 12 кубета, символично обозначаващи Господ Иисус Христос и 12-те Негови апостоли. Тя е красиво изобразена. В апсидата над олтара е изобразена Закрлицата на града – Пресвета Богородица с малкия Иисус Христос. Гледайки я, е лесно да добнеш представата, че целият свят и ние самите сме под нейната всемогъща, майчина закрила.

Църквата е третата по големина на Балканския полуостров. По някои сведения се явява най-голямата в Гърция. Построена е в близост до морето. Строен е и започнат в началото на XX в., а осветяването се извършва едва през 1974 г. Тук се покои основна част от мощите на светеца.

До голямата църква се намира по-старата, а до нея по няколко стръмни стъпала се слиза в сводеста пещера, където има аязмо с лековита вода. Над входа е изписан надписът: „Да умием беззаконията си, а не само лицата си“.

Старата църква е построена още през V век точно там, където апостолът е бил убит.

Поклонихме се на запазна голяма част от кръста, на който е бил разпнат св. Андрей, както и на гробаму.

Тук на третия ден от нашето пътуване присъстваме на неделната св. Литургия. А предишната вечер, 19 май, бяхме на вечерна служба в манастира „Богородица Герокомион“, който преди това е бил старчески дом.

Следва

Нася КИНЕВА

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА „Църковен вестник“ – 2019 г.

1 година	30,00 лв.
6 месеца	15,00 лв.
3 месеца	7,50 лв.
ед. цена	0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000, ул. „Оборище“ № 4
тел. 02/987-56-11 / в. 245
За абонамент: 02/987-56-11 / в. 131
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Анула Христова

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на **Танка Тончева Христова**, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCNCR96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.